

SKIPTVET KOMMUNE

**ØKONOMIPLAN
OG
HANDLINGSPROGRAM
2009 - 2012**

Vedtatt av kommunestyret 24.06.2008 i sak 38/08

INNHOLDSFORTEGNELSE

Sammendrag/handlingsprogram	5
Innledning	6
Informasjon om økonomiplanmodellen	6
Økonomisk situasjon	7
Diverse forutsetninger for økonomiplanperioden	7
Konsekvensjustert driftsbudsjett	9
Kommentarer til konsekvensjustert driftsbudsjett	10
Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan	12
Økonomisk handlefrihet	12
Nye tiltak i økonomiplanen	13
Kommentarer til nye driftstiltak	15
Investeringsiltak	20
Kommentarer til nye investeringstiltak	22
Endelig budsjettoversikt	
Hovedoversikt drift – faste priser	24
Hovedoversikt kapital – faste priser	25
Disposisjonsfond	25

SAMMENDRAG/HANDLINGSPROGRAM

Økonomiplanen er ekspansiv og legger opp til en stor økning i driftsbudsjettet. Det er øking innenfor de fleste virksomhetene, men pleie- og omsorg får klart den største økningen. I økonomiplanen er disposisjonsfondet styrket med 230.000 kr.

Det er lagt inn utvidelse av antall barnehageplasser, men disse dekkes fullt ut med statlige tilskudd og foreldrebetaling. 1 ny avd i 09 (mulig oppstart høsten 08) og en ny avdeling i 2010. Begge disse avdelingene er tenkt inn i ny barnehage på Finland sammen med Smiåsens barnehage.

Investeringsbudsjettet holdes på en lavt nivå. Dette er bl.a. en følge av allerede vedtatte investeringer (skole, barnehage og NAV/servicekontor). Disse prosjektene påbegynnes i 2008.

Hovedtrekkene i handlingsplanen kan kort sammenfattes slik:

DRIFT

- Overgang til nytt lønns- og regnskapssystem
- Interkommunalt overformynderi
- Nye varmeovner og nytt piano i kirken.
- Ny lærerstilling Kirkelund som følge av Skiptvet omsorgssenter (dekkes med tilskudd)
- Ny stilling som miljøterapeut på Kirkelund
- Pedagogisk tur avgangsklassen på Kirkelund
- Lærebøker Vestgård skole
- Morsmållærer, 20% stilling Vestgård skole
- Utvidelse av antall barnehageplasser
- Utvidelse av kultursjefstillingen med 30%
- Gjøkeredet, utvidelse med 10% stilling
- Økt mediebudsjett bibliotek
- Avsatt midler til Vonheim og Idrettshallen
- Utgivelse av 3 bygdebøker i perioden
- Teknisk utstyr i pleie- omsorg/Sollia
- Nye 1,7 årsverk i hjemmesykepleien
- Utvidelse med helgevakt på sykehjemmet
- Styrking med noen kveldsvakter på skjermet enhet
- 50% saksbehandler barnevern
- 0,4 årsverk som saksbehandler Næring og teknikk
- Styrket bemanning - tekniske hjelpemidler til utlån
- Økt vedlikehold kommunale veier
- Utbedring av baderom trygdeboliger

INVESTERINGER

- Utvidelse av kirkegården
- Opparbeidelse utearealer Kirkelund, barneskolen
- Nye ventilasjonsanlegg Kirkelund
- Gangvei Lundsveien

INNLEDNING

Økonomiplanens formål.

Økonomiplanleggingen skal med utgangspunkt i dagens økonomiske situasjon og realistiske anslag på fremtidige inntekter og utgifter være til hjelp for kommunen til

- å få oversikt over den økonomiske handlefriheten og
- å foreta prioriteringer av ressursbruken på ulike formål innenfor kommunelovens krav til økonomisk balanse.

Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning. I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige. Kommunen bør bygge opp en fondsreserve som er noe større enn i dag.

INFORMASJON OM ØKONOMIPLANMODELLEN

Konsekvensjustert budsjett

Modellen tar utgangspunkt i budsjettet for 2008 slik det ble vedtatt i kommunestyret. Dette budsjettet justeres for tiltak som bare skal ha ettårsvirkning, for tiltak som ikke har helårsvirkning, for tiltak som er vedtatt etter budsjettbehandlingen. Skatt og rammetilskudd legges inn med kjent nivå fra kommuneproposisjonen. Vi får da et konsekvensjustert budsjett som er utgangspunktet for økonomiplanperioden og som viser hvor mye penger det er til rådighet i perioden.

Nye driftstiltak

Virksomhetene har utarbeidet sine forslag til tiltak i økonomiplanen uten at det er gitt økonomiske rammer til hver enkelt virksomhet. De totale forslag er større enn det kommunens rammer tilsier. De forslagene det ikke er funnet plass til innenfor økonomiplanperioden er satt opp i egen kolonne på driftstiltakene (ikke funnet plass til) og i kolonnen ”senere” på investeringstiltakene.

Som i det generelle regnskapet for kommunen fremkommer i hovedsak inntekter som negative tall (minus foran) og utgifter som positive tall.

Alle tall er i hele tusen kroner hvis ikke annet er angitt.

Økonomiplanen er utarbeidet i faste priser. Det betyr at alle utgifter og inntekter er satt opp ut fra 2008 nivå. Det forventes at lønns- og prisvekst blir kompensert gjennom rammetilskuddet. Det er lagt til grunn samme nivå for skjønnstilskudd som for 2008.

ØKONOMISK SITUASJON

Skiptvet kommunes økonomiske situasjon er analysert i årsmeldingen for 2007 og i budsjettet for 2008.

God budsjett disiplin, effektiviseringstiltak og regnskapsmessig overskudd har gjort at Skiptvet kommune har balanse i sin økonomi.

Med utbyggingen av Kirkelund skole, barnehage og NAV/servicekontor har kommunes lånegjeld økt kraftig. Disse prosjektene iverksettes i 2008 og det er vedtatt låneopptak på 23 mill kr. Renter og avdrag på låneopptakene er tatt hensyn til i økonomiplanen. Kommunens lånegjeld øker fra 37,7 mill kr 01.01.08 til om lag 59 mill kr 31.12.08.

Konsekvensjustert driftsbudsjett gir i gjennomsnitt et økt handlingsrom på fra 4 til 5 mill kr per år.

Fra 2009 innføres ny inntektsmodell for kommunene. Kommuneproposisjonen for 2009 gir realvekst for kommunesektoren. Skiptvet kommune har i tillegg hatt en stor befolkningsvekst som gir økte rammeoverføringer.

Skatt og rammetilskudd er hentet fra revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen for 2009. Skatt og ramme øker i gjennomsnitt med 5,5 mill kr i forhold til budsjett 2008.

Inntekter fra eiendomsskatt, konsesjonskraft og utbytte fra Østfold Energi holdes uendret i perioden.

DIVERSE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN

Skatteinntekter

Skatteinntangen forventes iht kommuneproposisjonen å økes neste år og holdes på dette nivået resten av perioden. Dette gir følgende skatteinntang i økonomiplanperioden:

	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Skatt inkl naturressursskatt	-60 597	-62 775	-62 775	-62 775	-62 775
Eiendomsskatt	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Sum skatt	-72 597	-74 775	-74 775	-74 775	-74 775

Rammetilskudd og øvrige statstilskudd

Beregning av rammetilskuddet tar utgangspunkt i kommuneproposisjonen. Disse beregningene er også bekreftet av KS sentralt. Rammetilskuddet økes også. Det varierer noe fra år til år bla som følge av nytt inntektssystem hvor kommuner med stor befolkningsvekst blir kompensert for dette. Det er fra statens side i tillegg lagt inn en reel vekst i frie inntekter.

	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Rammetilskudd	-42 689	-45 970	-46 266	-46 957	-46 421

Det forutsettes i økonomiplanen at økninger i lønnsutgifter og prisstigning blir kompensert i rammetilskuddet. Videre er det tatt utgangspunkt i at kommunen får skjønntilskudd på samme nivå som i 2008 (0,5 mill kr per år).

Statlige tilskudd er rentekompensasjon for investering i skole og pleie- og omsorg samt flyktningetilskudd. Det er tatt utgangspunkt i å bosette 1 flyktningefamilie per år.

	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Statlige tilskudd	-3 600	-3 747	-3 525	-3 304	-2 786

Rentenivå

I en planperiode på 4 år er det usikkerhetsmomenter mht rentenivået. Det er tatt utgangspunkt i en rente på våre lån som er 0,2 til 0,3 % høyere enn nivået per i dag. På renteinntekter er det tatt utgangspunkt i den renten vi har avtale med banken om per i dag. Om renteutgiftene stiger vil også renteinntektene stige. Tidligere var kommunens lån omtrent like store som de pengene vi har i banken. Nå er lånene dobbelt så store slik at en økning i låne- og innskuddsrentene vil slå negativt ut. Men det er tatt som utgangspunkt at rentenivået ikke vil endre seg vesentlig i den nærmeste tiden.

	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Renteutgifter	2 901	3 830	3 727	3 623	3 517
Mottatte renter S-lån	-180	-262	-260	-257	-254
Utbytte ØE	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Konsesjonskraft	-900	-900	-900	-900	-900
Renteinntekter	-1 500	-1 680	-1 680	-1 680	-1 680
Netto renteutgift/-inntekt	-1 179	-512	-613	-714	-817
Avdrag	2 922	3 485	3 485	3 485	3 485
Netto avdragsutgifter	2 922	3 485	3 485	3 485	3 485

Kapital	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Mottatte avdrag S-lån	-220	-220	-220	-220	-220
Mottatte avdrag nye S-lån	-37	-74	-74	-74	-74
Betalte avdrag S-lån	280	320	320	320	320
Betalte avdrag nye S-lån	37	74	74	74	74
Nto avdrag S-lån	60	100	100	100	100

Netto avdrag Startlån foreslås dekket med overføring fra driftsbudsjettet.

Øvrige lån	2008 B	2 009	2 010	2 011	2 012
Renter løpende lån	2 578	1 985	1 925	1 868	1 812
Renter nye lån	0	1 479	1 438	1 394	1 347
Avdrag løpende lån	2 922	2 335	2 335	2 335	2 335
Avdrag nye lån	0	1 150	1 150	1 150	1 150
Sum renter	2 578	3 464	3 363	3 262	3 159
Sum avdrag	2 922	3 485	3 485	3 485	3 485

KONSEKVENJUSTERT DRIFTSBUDSJETT

Konsekvensjustert driftsbudsjett	2 009	2 010	2 011	2 012
SENTRALADMINISTRASJON				
1.1203 IKT selskapet - økte utg	200	200	200	200
Sum konsekvensj. SENTRALADM	200	200	200	200
KIRKELUND				
1.2100 Elev Eidsberg kommune		-230	-500	-500
1.2100 Elev Mortenstua		250	600	600
1.2100 Lærebøker	-200	-200	-200	-200
1.2100 Fosterbarn i annen kommune	-232	-232	-232	-232
1.2100 Pedagogisk tur 10. klasse	-50	-50	-50	-50
1.2100 Lærertillegg - enkeltelev I	270			
1.2100 Vernepleier/Ass - enkeltelev II*	-69	-340	-340	-340
Forutsetter at vernepl går inn i annen opprettet stilling				
Sum konsekvensj. KIRKELUND	-281	-802	-722	-722
VESTGÅRD				
Elev Mortenstua		-250	-600	-600
Helårsv. lærertillegg pga timetallutvid	134	134	134	134
Sum konsekvensj. VESTGÅRD	134	-116	-466	-466
BARNEHAGE				
1.22xx				
Sum konsekvensj. BARNEHAGE	0	0	0	0
KULTUR				
1.2600 Tilskudd skytterlaget	-100	-100	-100	-100
1.2510 Driftsstøtte Askim kulturhus		-70	-70	-70
1.2510 Indre Østfold reiseliv	-42	-42	-42	-42
Stillingsreduksjon bygdebokforfatter	-53	-106	-106	-106
1.2500 Kultursatsningsprosjekt	100	100		
Sum konsekvensj. KULTUR	-95	-218	-318	-318
PLEIE- OG OMSORG				
1.3100 Data - drift	10	10	10	10
1.3125 Omsorgslønn	150	150	150	150
1.3131 Kjøp fra private	140	140	140	140
Sum utg konsekv. PLEIE/OMSORG	300	300	300	300
Inntekter				
Reduserte inntekter v/omgj.av omsboliger	300	300	300	300
Sum innt konsekv. PLEIE/OMSORG	300	300	300	300
SOSIAL/BARNEVERN				
1.32xx	0	0	0	0
Sum konsekvensj. SOSIAL/BARNEV	0	0	0	0

HELSE 1.33xx				
Sum konsekvensj. HELSE	0	0	0	0
NÆRING OG TEKNIKK				
Utbygging NAV/Servicekontor	100	100	100	100
Utbygging av Vestgård skole	200	200	200	200
Sum konsekvensjustert NT	300	300	300	300
Sum utgifter konsekv. budsjett	558	-336	-706	-706
Sum inntekter konsekv. budsjett	300	300	300	300
SUM KONSEKVENJUSTERT	858	-36	-406	-406

De driftstiltakene det er minus foran betyr at det er utgifter som ikke videreføres.

Kommentarer til de enkelte tiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

IKT –selskap

IKT utgifter som er budsjettert i 2008 skal overføres til IKS – IKT selskapet. Det er en differanse mellom det som er budsjettert/brukt tidligere og regning fra selskapet ihht samarbeidsavtalen. Foreløpig satt opp et anslag.

KIRKELUND

Elev Eidsberg kommune

Elev bosatt i Skiptvet kommune som går på skole i Eidsberg. Er ferdig på skolen sommeren 2010.

Elev Mortenstua

Ansvar for denne eleven overføres fra Vestgård til Kirkelund skole fra høsten 2010, og vil være Kirkelund sitt ansvar til og med våren 2016. Legges derfor inn med 5 mnd i 2010, deretter helårsvirkning.

Lærebøker

Innkjøp i forbindelse med LK06 er ferdig i 2008. Da har alle trinn fått nye bøker. I budsjettet for 2008 ligger det inne en styrking med kr 200.000 og denne styrkingen blir fjernet i det konsekvensjusterte budsjettet.

Fosterbarn i annen kommune

I vårt budsjett for 2008 er det lagt inn kr 232.000 i utgifter til elev i annen kommune. Eleven har flyttet fra fosterhjemmet og begynte ved Kirkelund skole i mars 08. Utgiften bortfaller.

Pedagogisk tur 10. klasse

Budsjettet ble styrket med kr 50.000 etter politisk vedtak til slik tur i 2008.

Enkeltelev I

En elev på 9. Trinn 2007/2008 med helt spesielle behov for oppfølging må synliggjøres i det konsekvensjusterte budsjettet. Eleven går ut 10. klasse våren 2009, og det er utgifter

til vårhalvåret som synliggjøres i budsjettet. Tiltakene er ikke inne i budsjettet for 2008, men dekkes ved omprioritering av ressursene.

Enkeltelev II

En elev på 9. Trinn 2007/2008 med egen lærer (vernepleier). Har i tillegg stort behov for ekstrahjelp 10 t/uken (45.000)+ veiledning fra eksternt behandlingssenter (ligger inne med kr 72.000 for 2008). Tiltakene opphører sommeren 2009 og ressursene trekkes da ut under forutsetning av at fast ansatt vernepleier går inn i annen opprettet stilling.

VESTGÅRD SKOLE

Mortenstua

Ansvar for denne eleven overføres fra Vestgård til Kirkelund skole fra høsten 2010, og vil være Kirkelund sitt ansvar til og med våren 2016. Trekket derfor ut med 5 mnd i 2010, deretter helårsvirkning.

46 % fast lærerlønn

På grunn av utvidelsen av timetallet på småskoletrinnet. Den ligger i budsjettet for 2008 fom.1.8.2008. Må legges inn med virkning for hele året i budsjettet for 2009.

KULTUR

Tilskudd skytterlaget

Det er bevilget tilskudd til skytterlaget til bygging av klubbhus i 2007 og 2008.

Driftsstøtte Askim kulturhus

Det ble vedtatt å gi tilskudd til kulturhuset i 3 år fra 2007.

Indre Østfold Reiseliv

Avtale om tilskudd utgår fra 2010.

Stillingsreduksjon bygdebokforfatter

Bygdebokforfatteren har i dag 70% stilling. I samarbeide med ham reduseres stillingen til 60% fra 2009 og til 50% fra 2010.

PLEIE OG OMSORG

Data drift

Det er lagt inn noe økning på utgifter til drift av data (programvare og maskiner). Ny prosedyremodul – pleiedokumentasjon. Programvaren kjøpes i 2008.

Omsorgslønn

Det øker med søknader på denne tjenesten, da spesielt unge brukere. Det er ikke midler utover allerede innvilgede saker. Utvidelsen er kun i forhold til allerede innvilgede saker. Øker pga flere brukere – tilsvarer 50% stilling.

Kjøp fra private

Økt utgift som følge av nytt dagtilbud for en bruker. Tallet er anslått da nytt tilbud ikke er avklart.

NÆRING OG TEKNIKK

Utbygging NAV/servicekontor

Økte driftsutgifter (reinhold, lys, oppvarming m.v.)

Utbygging Vestgård skole

Økte driftsutgifter (reinhold, lys, oppvarming m.v.)

Hovedoversikt konsekvensjustert økonomiplan

	Budsjett 2008	Økoplan 2009	Økoplan 2010	Økoplan 2011	Økoplan 2012
Sum driftsutgifter	161 978	162 536	161 642	161 272	161 272
Sum driftsinntekter	-45 451	-45 151	-45 151	-45 151	-45 151
Netto driftsutgifter	116 527	117 385	116 491	116 121	116 121
Skatteinntekter	-72 597	-74 775	-74 775	-74 775	-74 775
Rammetilskudd	-42 689	-45 970	-46 266	-46 957	-46 421
Div. statlige tilskudd	-3 600	-3 747	-3 525	-3 304	-2 786
Brutto driftsresultat	-2 359	-7 106	-8 075	-8 915	-7 861
Netto renteutgifter	-1 179	-512	-613	-714	-817
Netto avdragsutgifter	2 922	3 485	3 485	3 485	3 485
Netto driftsresultat	-616	-4 133	-5 203	-6 144	-5 193
Brukt slik:					
Netto avsetning	0	0	0	0	0
Overført til kapbudsj	1700	100	100	100	100
Bruk av fond	-1 084	0	0	0	0
Resultat driftsbudsjett	0	-4 033	-5 103	-6 044	-5 093

”Resultat driftsbudsjett” viser hvilket handlingsrom kommunen har i økonomiplanen. Som følge av realvekst i skatt og rammetilskudd gir dette mulighet for å innpasse nye driftstiltak i perioden. I oversikten er det tatt hensyn til økte rente- og avdragskostnader som følge av låneopptak i planperioden.

ØKONOMISK HANDLEFRIHET

Hovedvekten av inntektene til kommunen bestemmes av staten gjennom rammetilskudd, skjønnstilskudd og fastsetting av skattøret. Disse inntektene kan kommunen ikke påvirke.

Kommunen har i budsjettet for 2008 lagt opp til selvkost på alle tjenester hvor dette er mulig bortsett fra to områder (byggesaksbehandling og oppmåling). Stortinget har innført tak på betaling for barnehageplasser og pleie- og omsorgstjenester. Kommunen har dermed små muligheter til å øke inntektene.

NYE TILTAK I ØKONOMIPLANEN

Driftstiltak

På bakgrunn av konsekvensjustert budsjett er det plass til nye tiltak i økonomiplanen.

Pri	Driftstiltak	2 009	2 010	2 011	2 012	Ikke funnet plass til
	1.1 SENTRALADMINISTRASJON					
	Sum konsekvensjustert budsjett	200	200	200	200	
1	Overgang nytt lønn/rengskap	150				
2	Interkommunalt overformynderi	125	125	125	125	
3	Utvidelse sekretærstilling - 30%	20	20	20	20	100
4	Stoler møterom Lund	30				
	Kirken					
1	Utvidelse kirkeverge - 10% (til 80%)					50
2	Nye ovner i kirken	150				
3	Nytt piano i kirken	25				
	Sum utgifter 1.1	700	345	345	345	
1	Sum inntekter 1.1	0	0	0	0	
	1.21 KIRKELUND					
	Sum konsekvensjustert budsjett	-281	-802	-722	-722	
1	Skiptvet Omsorgssenter	690	690	690	690	
2	Ny lærerst/miljøarb/1 årsv	500	500	500	500	
3	Vedlikehold IT utstyr					100
4	IT tekniker 1/2 stilling					300
5	Pedagogisk tur	50	50	50	50	
	leveres gjennom interk. IKT selsk.					
	Sum utgifter Kirkelund	959	438	518	518	
1	Statstilskudd Skiptvet omsorgssenter	-690	-690	-690	-690	
	Sum inntekter Kirkelund	-690	-690	-690	-690	
	1.21 VESTGÅRD					
	Sum konsekvensjustert budsjett	134	-116	-466	-466	
1	lærebøker - opprettholde nivå fra 2007	64	64	64	64	
2	morsmåslærer - 20% stilling	50	100	100	100	
	Sum utgifter Vestgård	248	48	-302	-302	
1	Sum inntekter Vestgård	0	0	0	0	
	1.2 BARNEHAGE					
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1	Utvidet drift barnehage	1500	3000	3000	3000	
2	Stillingsøkning 40% bhg.sjef	270	270	270	270	
3	Klatretårn Brekkeåsen	100				
4	Utskifting gulv + varme Brekkeåsen		100			
	Sum utgifter Barnehage	1 870	3 370	3 270	3 270	
1	Økt rammetilskudd	-1670	-2870	-2870	-2870	
2	Økt foreldrebetaling	-200	-400	-400	-400	

	Sum inntekter Barnehage	-1 870	-3 270	-3 270	-3 270	
	1.2 KULTUR					
	Sum konsekvensjustert budsjett	-195	-318	-318	-318	
1	Stillingsøkning 30% kultursjef	175	175	175	175	200
2	Ny 50% stilling kulturmedarb					
3	Stillingsøkn.10% Gjøkeredet	35	35	35	35	
4	Økning mediebudsjett bibliotek	30	30	30	30	
5	Utskiftning av data på biblioteket	75				
6	Vonheim samfunnshus	100	100	100	100	
7	Idrettshallen	100	100	100	100	
8	Bygdebøker	394	394	20	400	
9	Driftsbudsjett Nes	30	30	30	30	20
10	UKM & Sommeraktiviteter	15	15	15	15	
	Sum utgifter Kultur	759	561	187	567	
1	1 Salg bygdebøker	-225	-225	0	-225	
2	2 Fond bygdebøker	-169	-69	0	0	
	Sum inntekter Kultur	-394	-294	0	-225	
	1.31 PLEIE- OG OMSORG					
	Sum konsekvensjustert budsjett	300	300	300	300	
1	Oppdatering data/ drift	50	50	50	50	
2	Utstyr Sollia inst/ omsorg	100	100	100	100	
3	Hjemmesyk. -Utvidelse av sykepl.st	920	920	920	920	283
4	Sollia inst - utvidelse med helgev.	200	200	200	200	
5	Kveldsvakt-"omsorg"/ sykehjem	50	400	400	400	390
6	Hjemmehjelp					356
7	Fornyelse av sengetøy, gardiner osv					100
8	Utvidelse natt					1476
9	Saksbehandler virksomhet plo					194
10	Ny bruker - Vestgårdveien					765
11	Utvidelse psykiatritjenesten					387
12	Utvidelse psykiatritjenesten					452
13	Renholder - 10% st					36
14	Omgjøring av kortvakter i hele plo					444
15	Skilting Sollia					35
16	Møbler kantine					95
	Sum utgifter Pleie/omsorg	1 620	1 970	1 970	1 970	
	Sum konsekvensjustert budsjett	300	300	300	300	
1	Sum inntekter Pleie/omsorg	300	300	300	300	
	1.32 SOSIAL/BARNEVERN					
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1	50% stilling saksbehandler barnevern	230	230	230	230	
2	Utskifting saksbeh.program barnevern					
	leveres gjennom interk. IKT selsk.					150 interk IKT
	Sum utgifter Sosial	230	230	230	230	

1	Sum inntekter Sosial	0	0	0	0	
	1.31 HELSE					
	Sum konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0	
1						
2	Sum utgifter Helse	0	0	0	0	
1	Sum inntekter Helse	0	0	0	0	
	NÆRING OG TEKNIKK					
	Sum konsekvensjustert budsjett	300	300	300	300	
1	0,4 årsverk bygg/kart/oppmåling	200	200	200	200	
2	0,1 årsverk hjelpemiddelsentral	50	50	50	50	
3	Økt vedlikehold kommunale veger	155	155	155	155	
4	Utbedring baderom trygdeboliger	220	220	220		
5	Utskifting kassebil		140			
6	Økt vedlikehold kommunale bygn.					200
7	Nytt digitalt nødnett					130
8	Varmtvannsberedere Kirkelund					200
9	Hovedvarmtvannsbereder Sollia					150
10	Ny kledning treverk vanntårn					100
11	Tak på Ekjord (brannstasjonen)					200
12	Gavlvegg låve Bygdetun					100
13	Fettanker fra kjøkken Sollia					100
14	Ny takstein 2 bygninger Sollia					125
	Sum utgifter NT	925	1 065	925	705	
1	Sum inntekter NT	0	0	0	0	
	SUM UTGIFTER	7 311	8 027	7 143	7 303	
	SUM INNTEKTER	-2 654	-3 954	-3 660	-3 885	
	netto utgift nye driftstiltak	4 657	4 073	3 483	3 418	

Kommentarer til de enkelte driftstiltak:

SENTRALADMINISTRASJONEN

Nytt lønns- og regnskapssystem

Det er ført opp en anslått sum til innkjøp av skriver og pressfalsmaskin samt ekstrahjelp i forbindelse med overgangen.

Interkommunalt overformynderi

Det er budsjettert med differensen mellom det vi bruker i dag og det vi må betale til et interkommunalt tiltak

Utvidelse sekretærstilling

Det er foreslått en liten styrkning av bemanningen i sentraladministrasjonen. Avklaring om bruk av stillingen og fordeling av arbeidsoppgaver mv må avklares nærmere. Opprettelse av servicekontor vil også medføre forskyvning av oppgaver.

Stoler møterom Lund

Nye stoler i formannskapsrommet.

KIRKEN

Nye ovner

Nye varmeovner i kirken. Gir bedre oppvarming og mindre energiforbruk.

Nytt piano

Det er satt opp behov for bevilgning. I tillegg kommer beregnet egeninnsats på kr 25.000.

KIRKELUND

Skiptvet omsorgssenter – skoletilbud

Må regne med 1 hel lærerstilling fra 1. august 2008, får helårsvirkning for hvert år videre.

I første omgang er det snakk om 9 elever, men det kan bli snakk om inntil 24 elever.

Utgiftene og refusjonene vil øke i takt med antall flere elever enn de 9 som er budsjettert pr idag. Kirkelund regner med å måtte bygge opp et eget mottaksapparat for disse elevene for å utnytte bruken av de medfølgende ressursene bedre enn vi gjør ved å sende elevene til Askim. Det vil også være bedre for elevene å komme inn i et miljø med jevnaldrende i motsetning til å bli plassert sammen med voksne på IØI.

Det beregnes statstilskudd med samme beløp som utgifter til lærere.

Ny stilling/Miljøterapeut – 1 årsverk

Stadig flere utfordrende elever stiller krav til en annen kompetanse enn skolen tradisjonelt er bemannet med. For bedre å ivareta et godt læringsmiljø, samt gi et tilbud spesifikt til denne elevtypen ønsker skolen å opprette en stilling som miljøterapeut.

VESTGÅRD

Lærebøker

De fleste lærebøker på småskoletrinnet er engangsbøker. Nivået fra 2007 må opprettholdes.

Morsmåslærer 20 % stilling.

Det er behov for å sette inn tiltak i forhold til en enkelt elev. Når dette behovet er over, ønskes ressursene omdefinert til bibliotekar i 20% stilling. I forbindelse med utbygging vil skolen få et nytt bibliotek. Det vil være behov for en bibliotekar som kan sikre en profesjonell drift av biblioteket. Denne stillingen bør vurderes lagt til biblioteket.

BARNEHAGE

Utvidet drift barnehage.

Det er budsjettert med en ny barnehageavdeling i 2009 og ytterligere en i 2010. Plassering av midlertidig avdeling er ikke avgjort. Midlertidige avdelinger samles som faste avdelinger i den nye barnehagen fra denne står ferdig (antatt fra 2010).

Lønn barnehageadministrasjon

Barnehagesjefen har 60% stilling. Den skal dekke både virksomhetslederoppaver for de tre kommunale barnehagene og kommunes ansvars som barnehagemyndighet. Driften øker samtidig som det skal bygges ut. Det er ikke lenger mulig å fylle forpliktelsene i en deltidsstilling.

Klatretårn Brekkeåsen barnehage

Etter tilsyn på utelekeklassen i Brekkeåsen barnehage måtte halvparten av klatretårnet rives. Barnehagen har liten uteplass, og det er viktig at den stimulerer til allsidig lek. Barnehagen savner klatretårnet, og ønsker å kjøpe et nytt som er godkjent.

Nye gulv Brekkeåsen

Skifte belegg samt legge varme i noen gulv.

Økt foreldrebetaling og rammetilskudd

Barnehagedriften finansieres ved betaling fra foreldrene og statlig tilskudd. Dette har de siste årene til sammen fullfinansiert den økte driften.

KULTUR

Stillingsøkning kultursjef

Økning til 100% stilling inkludert 20% folkehelse.

Stillingsøkning Gjøkeredet

Økning for å redusere antall helger den enkelte jobber.

Økning mediebudsjett bibliotek

Utskifting data bibliotek

Tiltaket ble strøket for 2008 da det ikke var midler til dette.

Vonheim samfunnshus

Det er avsatt en sum som ikke er spesifisert. Det må gjøres en nærmere avklaring med Vonheim om disse midlene.

Idrettshallen

Det er avsatt en sum som ikke er spesifisert. Det må gjøres en nærmere avklaring med Idrettslaget om disse midlene.

Bygdebøker

Det legges opp til bokutgivelser i 2009, 2010 og 2012. 'Fra før er det utgitt 2 bøker og med disse utgivelsene er det 5 bøker. Totalt er det planlagt 7 bind.

Driftsbudsjett Nes

Avsatt midler til aktiviteter på Nes lensmuseum. Vedlikehold er budsjett på NT.

UKM og sommeraktiviteter

Penger til å arrangere ungdommens kulturmønstring og til evt ekstra utgifter til sommeraktiviteter. Utgiftene er avhengig av antall deltakere.

PLEIE- OG OMSORG

Oppdatering data/drif

Det er til en hver tid behov av nytt utstyr og utvidelse av programvare innen pleie – dokumentasjonssystemet.

Utstyr Sollia

Til en hver tid er det viktig med utskifting av ødelagt utstyr. Veldig viktig for at sikkerheten til brukerne og ansatte skal bli ivaretatt.

Hjemmesykepleien

Kapasiteten i hjemmesykepleien er sprengt og en av serviceleilighetene brukes i dag til sykehjemspasienter (2 stk). Tjenesten øker stadig i omfang og kompleksiteten i tjenestetilbudet øker, noe som setter krav til både ressurser og faglig dyktighet. Endringer i helseforetakenes drift gjør at kommunen må yte tjenester til brukergrupper som tidligere fikk tjenesten fra spesialisthelsetjenesten. Dette gjør at tjenesten må utvides og da med sykepleierer. Økningen tilsvarer kveldsvakt hele uka inkl helg (1,4 årsverk) og med 0,3 årsverk helg – dagvakter. Bemanningsøkningen er gjort ut fra forutsetningen om ny lærling fra høsten 08.

Sollia institusjon - helgevakt

Bemanningen på dag i helgene ved Sollia institusjon er for liten. Resultatet er at kvalitetsforskriften ikke holdes. 0,4 årsverk.

Kroken - kveldsvakt

Utvidelse med kveldsvakt har vært stipulert over flere år. Dette da det til en hver tid bør være minst to ansatte på en dement avdeling. Det er fremmet sak om omgjøring av de 12 omsorgsboligene til sykehjem fra 2008. Det er også et ønske om å bruke en av plassene til avlastning. Kveldsvakt koster alene 790 tusen kr per år. Med den summen som det er funnet plass til, kan det settes inn kveldsvakt enkelte dager.

SOSIAL/BARNEVERN

50% saksbehandler

Barnverntjenesten er under stort press. Det har vært et økt saksantall og komplekse saker som krever betydelige ressurser. Leder ved kontoret forut for etablering av NAV delte sin stilling mellom sosial og barnvern med 50% på hver. I dagens situasjon er det ikke realistisk at barnverntjenesten får del i 50% av denne stillingen, dvs. at barneverntjenesten etter etablering av NAV og med økte oppgaver i realiteten har fått redusert sin kapasitet.

Det er også grunn til å vise til at kommunen etter etablering av NAV får refundert 50% av leders lønnskostnader, dvs. etter etablering har lavere kommunale lønnskostnader enn forut for etableringen.

For å sikre at barneverntjenesten er i stand til å ivareta de oppgaver som pålegges foreslås derfor å opprette en 50% stilling som saksbehandler barnvern.

Kjøp av nytt/fornyelse av eksisterende saksbehandlingssystem

Kjøp av nytt/fornyelse av eksisterende saksbehandlingssystem for barnverntjenesten. Kommunen i IØ arbeider med å erstatte/evt. fornye saksbehandlingssystemet som benyttes av barnverntjenesten. Begrunnelsen for dette er at dagens systemer ikke tilfredstiller de krav som stilles til dataverktøyet. Det forutsettes at dette dekkes av det interkommunale IKT selskapet.

Helsestasjonen

Det er ikke inntatt i øk.planen styrking av helsestasjonen. Det er imidlertid grunn til å understreke at etablering av Borgund omsorgssenter og utvidelse til 24 plasser vil måtte ha konsekvenser for tjenestetilbudet. Det er imidlertid usikkerhet. mht. omfanget av dette. Det er i denne forbindelse nærliggende å vise til at helsesøstertjenesten, sammenlignet med for eksempel Spydeberg og Hobøl har dårligere dekning av helsesøstertjeneste pr. innbygger. (kostra)

Vi legger til grunn at man kommer tilbake til dette spørsmål ved vurdering av kommunalt tjenestetilbud relatert til Borgund.

NÆRING OG TEKNIKK

0,4 årsv bygg, kart, oppmåling

Mangler 0,2 årsverk for å få full kart/oppmålingsstilling (Peter ansatt i kun 80 % fast stilling). Mangler 0,2 årsverk for å få full bygningsingeniørstilling

0,1 årsv hjelpemidler

Tilbakemeldinger viser at denne stillingen bør økes fra 0,2 til 0,3 årsverk.

Kommunale veier – økt vedlikehold

Stort vedlikeholdsbehov.

Baderom trygdeboliger - utbedring

Stort behov for oppussing baderom i 8 leiligheter (Har bl.a. ikke fall til sluk.)

Utskifting kassebil

Virksomhetens ”kassebil” er moden for snarlig utskiftning.

Kommentarer til de enkelte investeringstiltak:

KIRKEN

Utvidelse kirkegård

Ny utvidet kirkegård må stå ferdig i 2015. Antatt kostnad til opparbeidelse er ca 1 mill kr. Kostnadene kan variere avhenger av bla om det kommer krav om utgraving av fornminner. I tillegg kommer kostnader til omregulering av arealene. Dette anslås til 150.000 kr og vil ta om lag 2 år. Disse kostnadene bør bevilges i 2008 og er ikke tatt med i økonomiplanen.

KIRKELUND

Barneskolen

Har pr i dag ikke noe egnet uteområde med lekeapparater for elevene på mellomtrinnet. Det er ønskelig å begynne en grundig prosjektering av dette i 2009 samt fordele innkjøpene av skikkelige lekeapparater over flere år. 100.000 kr til prosjektering i 2009, 200.000 kr til innkjøp lekeapparater i 2010 og 100.000 kr til innkjøp av lekeapparater i 2011.

PLEIE- OG OMSORG

Skifte av alarmanlegg

Utskifting av pasientvarslingssystem som det ikke leveres deler til lenger. Kostnadene ikke klare ennå.

Uteareale

Gjelder opparbeidelse av utearealet nedenfor serviceleilighetene.

NÆRING OG TEKNIKK

Kirkelund skole - ventilasjon

Arbeidet med balansert ventilasjon med varmegjenvinning videreføres i de gjenstående byggene på Kirkelund skole.

Gangvei Lund

Videreføring av fortau/gang/sykkelveg langs Lundsveien fram til Storveien krever en betydelig egenandel i tillegg til bevilget statstilskudd.

Grovfyllplass

For å kunne fortsette å bruke grovfyllplassen på Karlsrud kreves bekkelukking m.m.

Hovedtavle Herredshuset

Hovedtavle i Herredshuset er moden for snarlig utskiftning.

Sollia - ventilasjon

Det er manglende ventilasjon i deler av gamle A-fløya på Sollia.

Grønnsund - brygge

Skal bryggeanlegget på Grønnsund fortsatt ligge kreves utskiftning av pillarene her m.m.

Kirkelund - murfasader

Mursteinfasader på skolen avskalles og store partier er ødelagt grunnet frostsprengning.

Gatelys – utskifting

Utskiftning av kvikksølvdamplamper til høytrykknatriumlamper vil gi bedre lyskvalitet og lavere strømforbruk.

Utskifting vannledning

På litt sikt regnes med å bli større behov for utskiftning av eternittrøra på hovedvannledningsnettet.

Utvidelse høydebasseng

På litt sikt regnes med å bli behov for større høydebassengkapasitet.

ENDELIG BUDSJETTOVERSIKT

HOVEDOVERSIKT DRIFT - FASTE PRISER

	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012
INNT OG UTG PR HKAP					
A. DRIFTSUTGIFTER					
1.1 Sentraladministrasjon	18 389	19 089	18 734	18 734	18 734
1.210 Kirkelund	21 151	22 110	21 589	21 669	21 669
1.211 Vestgård	11 741	11 989	11 789	11 439	11 439
1.22x Barnehager	19 288	21 158	22 658	22 558	22 558
1.2xx Kultur	5 433	6 192	5 994	5 620	6 000
1.31 Pleie- og omsorg	44 390	46 010	46 360	46 360	46 360
1.32 Sosial, barnevern, helsestasjon	11 597	11 827	11 827	11 827	11 827
1.33 Helse	2 971	2 971	2 971	2 971	2 971
1.4 Næring og teknikk	27 018	27 943	28 083	27 943	27 723
SUM A DRIFTUTGIFTER 1.1 - 1.4	161 978	169 289	170 005	169 121	169 281
B. DRIFTSINNEKTER					
1.1 Sentraladministrasjon	-822	-822	-822	-822	-822
1.210 Kirkelund	-2 171	-2 861	-2 861	-2 861	-2 861
1.211 Vestgård	-1 525	-1 525	-1 525	-1 525	-1 525
1.22x Barnehager	-17 076	-18 946	-20 346	-20 346	-20 346
1.2xx Kultur	-388	-782	-682	-388	-613
1.31 Pleie- og omsorg	-9 756	-9 456	-9 456	-9 456	-9 456
1.32 Sosial og barnevern	-1 607	-1 607	-1 607	-1 607	-1 607
1.33 Helse	0	0	0	0	0
1.4 Næring og teknikk	-12 106	-12 106	-12 106	-12 106	-12 106
SUM B DRIFTSINNEKTER 1.1 -1.4	-45 451	-48 105	-49 405	-49 111	-49 336
C. NETTOUTGIFT 1.1 -1.4	116 527	121 184	120 600	120 010	119 945
D. SKATTER MV					
Skatt på inntekt og formue	-60 597	-62 775	-62 775	-62 775	-62 775
Eiendomsskatt	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
SUM D. NETTO SKATTER MV	-72 597	-74 775	-74 775	-74 775	-74 775
E. Tilskudd fra staten	-46 289	-49 717	-49 791	-50 261	-49 207
G. SUM DR.INNT. 1.1 - 1.4 (Sum B)	-45 451	-48 105	-49 405	-49 111	-49 336
I. SUM DRIFTSINNT (D+E+G)	-164 337	-172 597	-173 971	-174 147	-173 318
J. SUM DRIFTSUTGIFTER (Sum A)	161 978	169 289	170 005	169 121	169 281
K. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-2 359	-3 307	-3 966	-5 026	-4 037
L. Netto renteutgifter	-1 179	-512	-613	-714	-817
M. Netto gjeldsavdrag	2 922	3 485	3 485	3 485	3 485
N. NETTO DRIFTSRESULTAT	-616	-334	-1 094	-2 255	-1 369
BRUKT SLIK:					
O. Netto avsetninger	0	0	0	0	0
P. Overført kapitalbudsjett	1 700	104	864	2 025	1 139
Avsetninger til fond	0	230	230	230	230
Bruk av fond	-1 084	0	0	0	0
Q. UDISP/UIINDEKKET DRIFTSRES	0	0	0	0	0
Reduserte driftsutgifter/effektivisering		0	0	0	0
BALANSE ØKONOMIPLAN	0	0	0	0	0

HOVEDOVERSIKT KAPITAL – FASTE PRISER

INNT OG UTG PR HKAP	2009	2010	2011	2012
A. INVESTERINGSUTGIFTER				
01 Sentraladministrasjonen	0	250	250	250
1.210 Kirkelund	50	200	100	0
1.211 Vestgård	0	0	0	0
1.22x Barnehager	0	0	0	0
1.2xx Kultur	0	0	0	0
1.31 Pleie- og omsorg	0	0	150	0
1.32 Sosial og barnevern	0	0	0	0
1.33 Helse	0	0	0	0
1.4 Næring og teknikk	400	1 550	2 800	1 400
08 Etableringslån	100	100	100	100
SUM A INVEST UTG 0.1 - 0.4	550	2100	3400	1750
B. Utlån, aksjekjøp mv				
C. Diverse utg	0	0	0	0
D. Avsetninger	0	0	0	0
E. SUM FINANSIERINGSBEHOV	550	2100	3400	1750
FINANSIERING:				
Fremmedkapital	0	0	0	0
F. Bruk av lån	0	700	1 400	0
G. Salgsinntekt	0	0	0	0
H. Tilskudd, refusjoner vedr inv	0	0	0	0
Egenkapital				
I. Salg av fast eiendom mv				
J. Mottatte avdrag, aksjesalg mv				
K. Bruk av avsetninger	400	450	150	550
M. Bidrag fra driftsbudsjett	104	864	2 025	1 139
SUM FINANSIERING	504	2014	3575	1689
UDISP/UIINDEKKET	46	86	-175	61

Bruk av disposisjonsfondet totalt   1 550
 Overføring fra driftsbudsjettet totalt   4 132

Investeringene dekkes ved overføring fra driftsbudsjettet, bruk av disposisjonsfondet og låneopptak på 2,1 mill kr.

DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfondet per 01.01.08   14.410.383
 Investeringer vedtatt før 2008   7.710.700
 Investeringer vedtatt for 2008   890.000
 Sum udisponert del av fondet   5.809.683

Av denne udisponerte delen av fondet foreslås det brukt kr 1,55 mill kr til investeringer i planperioden. Øvrige fond er bundne driftsfond og bundne kapitalfond og tas ikke med da midlene er øremerket for bestemte formål. Kommunen bør minst ha en reserve på 5 mill kr til uforutsette utgifter og svingninger i føringen av premieavviket pensjon.